

Utbildningsplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Speciallärarutbildning, ingår i Lärarlyftet II, 90 högskolepoäng

Special Teacher Programme, 90 credits

Nivå

Avancerad nivå

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd av fakultetsstyrelsen inom Fakulteten för samhällsvetenskap 2016-03-11

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2016

Förkunskaper

Grundläggande behörighet för studier på avancerad nivå.

Särskild behörighet:

- grundläggande lärarexamen som krävs för behörighet att undervisa som lärare i specialskolan *eller*
- lärare och förskollärare som har sådan grundläggande lärar- eller förskollärarexamen som krävs för att som speciallärare få bedriva undervisning som avser särskilt stöd i grundskolan, gymnasieskolan samt vuxenutbildning och motsvarande skolformer enligt behörighetsförordningen *eller*
- fritidspedagoger eller motsvarande som har en sådan examen som enligt behörighetsförordningen kan ligga till grund för avsedd behörighet

samt

- anställning inom relevant skolform.

För att antas till specialiseringen *språk-, skriv- och läsutveckling* krävs lärarexamen som ger behörighet att undervisa i ämnet svenska. Om examen inte omfattar ämnet svenska krävs att den studerande genom högskoleutbildning blivit behörig att undervisa i ämnet. Om den studerande inte har behörighet att undervisa i ämnet kan hen antas om hen har kompletterat sin lärar- eller förskollärarexamen med minst 22,5 hp i svenska, eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling.

För att antas till specialiseringen *matematikutveckling* krävs lärarexamen som ger behörighet att undervisa i ämnet matematik. Om examen inte omfattar ämnet matematik krävs att den studerande genom högskoleutbildning blivit behörig att undervisa i ämnet. Om den studerande inte har behörighet att undervisa i ämnet kan hen antas om hen har kompletterat sin lärar- eller förskollärarexamen med minst 22,5 hp i matematik, eller inom kunskapsområdet matematikutveckling.

Programbeskrivning

Speciallärarutbildningen leder till en yrkesexamen som speciallärare och omfattar 90 högskolepoäng. Syftet är att studenten utifrån sina pedagogiska erfarenheter ska

utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt inför ett kvalificerat pedagogiskt arbete i enlighet med målen för speciallärarexamen.

Vid Linnéuniversitetet ges uppdragsutbildningen till speciallärarexamen med specialisering mot:

- språk-, skriv- och läsutveckling
- matematikutveckling

Kurserna inom denna specialisering är delvis gemensamma och samläses med specialpedagogprogrammet.

Grundläggande i utbildningen är den integrativa relationen mellan teori och praktik. Studenternas erfarenhetsgrundade kunskap är viktig för att kunna tolka det innehåll som utbildningen behandlar och därmed utveckla kompetensen kring elever i behov av särskilt stöd.

För att studenterna ska kunna utveckla sådan kunskap och förmåga, som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för elever i behov av särskilt stöd i sin språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling kommer innehållet att belysas utifrån individ-, grupp- och organisationsnivå.

Speciallärarexamen med angiven specialisering uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng.

Självständigt arbete

För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen

För speciallärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers lärande, och beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller barns och elevers matematikutveckling.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten:

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör barns och elevers språk-, skriv-

- och läsutveckling eller barns och elevers matematikutveckling,
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen,
- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd, och
- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller barns och elevers matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten:

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Programspecifika mål

För speciallärarexamen ska studenten:

- visa fördjupad kunskap om betydelsen av genus, social tillhörighet och etnicitet i det specialpedagogiska arbetet,
- visa kunskap om, och förståelse för betydelsen av digitala verktyg för barn och elever i behov av stöd i språk-, skriv- och läsutveckling alternativt matematikutveckling, samt visa förmåga att praktiskt behärska grundläggande användning av dessa verktyg,
- visa kunskaper om elevers andraspråksinlärning,
- visa fördjupad förståelse för hur miljön kan verka funktionshinder.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Speciallärarprogrammet är en distansutbildning med obligatoriska fysiska träffar vid Linnéuniversitetet. Utbildningen bedrivs med hjälp av en webbaserad lärplattform varför tillgång till Internet erfordras.

Utbildningen ges i fyra block varav de tre första omfattar 20 hp och det sista 30 hp.

I det inledande blocket tas olika perspektiv på specialpedagogik upp. Det syftar till att vidga studenternas syn på det specialpedagogiska området och att skapa en gemensam bas om språk- och begreppserövring ur första- och andraspråksperspektiv samt beroende på specialisering, ge grunder i språk-, skriv- och läsutveckling alternativt inom fältet för matematikutveckling. Det första blocket syftar dessutom till att lägga en grund för ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt till den pedagogiska praktiken och reflektioner över eget och andras förhållningssätt i mötet med människors olikheter.

Det andra blocket syftar till att utveckla kunskaper om människors och grupper olik förutsättningar, intressen och motiv i relation till olika lärmiljöer. Med samtalet som redskap utvecklas i block två den vetenskapliga och professionella progressionen.

Utifrån vald specialisering fortsätter kurser specifika för specialiseringen.

I det tredje blocket fördjupas specialiseringsområdet och kompetensen att möta elever i behov av särskilt stöd. Dessutom studeras skolutveckling och ledarskap. I detta block väljer studenten även en delkurs från någon annan specialisering.

Det fjärde blocket fokuserar på vetenskapliga frågor och professionsfrågor i relation till den kommande pedagogiska praktiken. Under detta avslutande block ska studenten inom ramen för kursfordringarna, inom vald specialisering, genomföra ett självständigt arbete (examensarbete). Denna termin läses också en kurs med valbart tema inom specialiseringen.

Kurser i programmet:

L= läses av studenter med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling.

M= läses av studenter med specialisering mot matematikutveckling.

Kursernas ordningsföljd kan komma att ändras.

År 1/ Block 1: Att möta och kritiskt granska det specialpedagogiska området, 20 hp

Kurs 1: Professionellt förhållningssätt I: Erfarenhet och vetenskap, 5 hp (G2F)

Kurs 2: Perspektiv på specialpedagogik, 10 hp (G2F)

Kurs 3L: Särskilt stöd i språk-, skriv- och läsutveckling I, 5 hp (A1N)

Kurs 3M: Särskilt stöd i matematikutveckling I, 5 hp (A1N)

Block 2: Att förstå människors olikheter i pedagogiska verksamheter, 20 hp

Kurs 1: Specialpedagogik, sociala strukturer, grupper och kulturer, 5 hp (A1N)

Kurs 2: Professionellt förhållningssätt II: Vetenskaplighet och samtal, 5 hp (A1N)

Kurs 3L: Särskilt stöd i språk-, skriv- och läsutveckling II, 10 hp (A1F)

Kurs 3M: Särskilt stöd i matematikutveckling II, 10 hp (A1F)

År 2/ Block 3: Att utveckla den pedagogiska verksamheten i relation till människors olikheter, 20 hp

Kurs 1: Professionellt förhållningssätt III: Vetenskaplighet och skolutveckling, 5 hp (A1F)

Kurs 2L: Särskilt stöd i språk-, skriv- och läsutveckling III, 5 hp (A1F)

Kurs 2M: Särskilt stöd i matematikutveckling III, 5 hp (A1F)

Kurs 3: Kompletterande, valbar kurs (utanför vald specialisering)

Block 4: Att problematisera och utveckla verksamheten, 30 hp

Kurs 1: Vetenskapliga metoder och utvärdering, 10 hp (A1F)

Kurs 2L: Särskilt stöd i språk-, skriv- och läsutveckling IV, 5 hp (A1F)

Kurs 2M: Särskilt stöd i matematikutveckling IV, 5 hp (A1F)

Kurs 3L: Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp (A1E)

Kurs 3M: Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp (A1E)

Samhällsrelevans

För att kunskap som förvärfvas i utbildningen ska kunna vidareutvecklas och omsättas i handling, samt leda till förändringar i praktiken, är möjligheterna till reflekterande processer vid arbetsplatsen betydelsefulla. Stora delar av de arbetslivsanknutna delarna av utbildningen bygger på ett nära samarbete med skolledning och övrig personal på den egna arbetsplatsen.

I utbildningen ingår studiebesök och fältstudier inom olika pedagogiska verksamheter där deltagarnas rektorer samt speciallärare erbjuds att delta i träffar under utbildningen.

Internationalisering

I utbildningen förbereds studenten för att verka i en mångkulturell skola utifrån ett internationellt perspektiv. Frågor om etnicitet, interkulturalitet, demokrati och utbildning berörs i utbildningen.

Studenter på speciallärarprogrammet uppmuntras till studier utomlands. Kurser kan, om de motsvarar de som ska läsas enligt strukturplanen, ersättas med studier vid något utländskt lärosäte. Studenter erbjuds ta del av de avtal med utländska lärosäten som finns inom Linnéuniversitetet. Utlandsstudier planeras i samråd med programadministrationen.

Perspektiv i utbildningen

- Professionsbas och professionell progression

Professionsperspektivet i speciallärarprogrammet framträder i integrationen mellan teoretisk kunskap, samtal mellan och inom yrkesgrupper samt de arbetslivsanknutna delarna. Det är genom växelverkan mellan dessa som studenten skapar en kunskapsbas av olika erfarenheter som ligger till grund för professionsutveckling. Studenten utvecklar gradvis förståelse för specialläraryrkets olika dimensioner och samtidigt en praktisk färdighet i att planera, genomföra och utvärdera undervisning. I kursplanemålen och examinationsuppgifter betonas den professionella progressionen.

Speciallärarprofessionen kräver kommunikativ förmåga. Studenten ska under sin utbildningstid utveckla lyhördhet samt hållbara språkliga färdigheter så att deltagaren ändamålsenligt kan kommunicera sina kunskaper i samtal och skrift.

- Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas kontinuerligt genom studiernas nära koppling till didaktisk vetenskap och en medveten utveckling av kritiskt förhållningssätt, analysförmåga och förmåga att kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt. Genom att utveckla egna praktiska och teoretiska kunskaper och färdigheter samt genom att tillägna sig och kritiskt granska forskningsresultat förbereder sig studenten för att utveckla yrkesområdet.

- Hållbar utveckling

Hållbar utveckling ingår i lärarutbildningen som ett av de grundläggande värdegrundsperspektiven. Deltagarens kunskapsutveckling betonas i hållbar utveckling utifrån ekologiska, ekonomiska, och sociala perspektiv i ett globalt sammanhang. I speciallärarprogrammet lyfts helhetssynen på barns och elevers möjlighet till lärande och socialisation utifrån grundtanken på hållbar utveckling med hänsyn till såväl den fysiska som den psykosociala miljön och betydelse av speciallärarens roll i detta sammanhang.

- Lika villkor

I lärarens uppdrag ligger att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. Programmet fokuserar på att utbildningen ska leda till att blivande speciallärare utvecklar ett professionellt förhållningssätt för att förstå och hantera barns och ungas varierande livsvillkor relaterat till mångfaldsaspekter såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning samt förmåga att verka för en skola där lika villkor råder.

- Entreprenöriellt förhållningssätt

I utbildningen ges tillfällen för deltagaren att reflektera över entreprenöriellt lärande som ett pedagogiskt perspektiv samt över ett entreprenöriellt förhållningssätt i verksamhetsutveckling.

Kvalitetsutveckling

Fakulteten för samhällsvetenskap har genom institutionen för pedagogik det övergripande ansvaret för utbildningens kvalitet, och organiserar det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning av helhet och progression genom studierna samt för att utveckla relevansen för avnämare och relationen till aktuell forskning.

Inflytande sker främst via kurs- och programvärderingar. Studenterna synpunkter bildar underlag för kvalitetsarbete och resultat med förslag på åtgärder återkopplas till berörda studenter och involverade lärare. Sammanställningar av olika värderingar finns tillgängliga vid universitetet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar på examen som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. Den som fullföljt

Speciallärarutbildningen, ingår i Lärarlyftet II kan erhålla följande examen:

Speciallärarexamen

Postgraduate Diploma in Special Needs Training

Specialisering: Språk-, skriv- och läsutveckling

Specialization: The Development of Language, Writing and Reading

eller

Speciallärarexamen

Postgraduate Diploma in Special Needs Training

Specialisering: Matematikutveckling

Specialization: Mathematical Development

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

I examensbeviset anges att utbildningen är en påbyggnad på studentens tidigare avlagda lärarexamen.

Övrigt

Beviljat av huvudman

För studier inom Lärarlyftet II krävs godkännande av skolhuvudmannen.

Förkunskapskrav inom programmet

Förkunskapskrav finns för kurser inom programmet och preciseras i respektive kursplan.

När i programmet sådana förekommer framgår av fördjupningsnivåerna under avsnittet

Kurser i programmet.

Extra kostnader för studenten

Fältstudier kan komma att medföra extra kostnader för studenten.